

NEDVĚDICKÝ ZPRAVODAJ

• VYDÁVÁ MĚSTYS NEDVĚDICE • ČÍSLO 4 • ROČNÍK 14 • PROSINEC 2020

Foto: Petr Štourač

SLOVO STAROSTY

Vážení a milí spoluobčané,
do rukou se Vám dostává čtvrté a zároveň poslední číslo nedvědického Zpravodaje tohoto roku. Doba, která nás postihla, není pro nikoho z nás jednoduchá. Když nám dříve někdo přál zdraví, jednalo se často o takovou opakovanou frázi. V této době si ovšem důležitost zdraví uvědomujeme mnohem více. Obracím se nyní především na ty, kteří jsou v této době nejvíce ohroženi. Buďte na sebe, prosím, maximálně opatrní, dodržujte všechna nařízení, a chraňte tak především zdraví své a svých blízkých. Osobně si myslím, že bohatství člověka nespočívá v luxusním domě, exotické dovolené nebo snad v nejdražším voze, ale především ve zdraví těch nejbližších.

Čas se ale nezastavil a já bych Vás rád informoval o probíhajících projektech. Do zdárného konce dospěla výstavba II. etapy

chodníku Černvír – Nedvědice. Realizace díla proběhla, dle mého názoru, velmi rychle a v odpovídající kvalitě bez jakýchkoli problémů. V době uzávěrky tohoto čísla Zpravodaje se blížila do finále i rekonstrukce tří pater sociálního zázemí v budově C základní školy. Pevně věřím, že nejen děti ocení zrekonstruované prostory, které se po více než 35 letech dočkaly renovace. Na fotografie „před a po“ se můžete těšit v příštím čísle. Dále bych zmínil plánovaný projekt podpořený ministerstvem pro místní rozvoj. Jde o obnovu dětského hřiště za obchodním domem. K vlastní realizaci dojde v příštím roce v jarních měsících.

Mnozí z Vás si mohli všimnout pokácených smrků v těsné blízkosti mateřské školy. Ke kácení jsme přistoupili po shodě s vedením školy a Komisí životního prostředí a stavebnictví (KŽPS). Závěr všech tří subjektů byl jednohlasný. Důvodů bylo hned několik. Jednalo se o přerostlé a nevzhledné stromy, které při silném větru ohrožovaly nejen okolní majetek, ale především zdraví lidí. Jejich umístění mělo také neblahý vliv na fasádu přilehlé mateřské školy.

Přes zimu budou vytíčovány náhradní dřeviny a na jaře proběhne vlastní výsadba.

Rád bych touto cestou ještě poděkoval paní knihovnici Marii Opřtové, která pracovala svědomitě a v mnohých případech i nad rámec svých pracovních povinností v místní knihovně úctyhodných 23 let. Poděkovat bych chtěl také panu Ing. Antonínu Špačkovi, který působil od roku 2007 na pozici redaktora nedvědického Zpravodaje. Jejich práce si upřímně vážím a děkuji za ni.

Drazí spoluobčané, s ohledem na stávající situaci jsme se bohužel nemohli společně setkat u tradičního rozsvícení vánočního stromu u obchodního domu. Pevně věřím, že v příštím roce bude situace příznivější a tato krásná akce se bude moci uskutečnit za zpěvu koled, vůně punče či svařeného vína v duchu sváteční a neopakovatelné atmosféry.

Milé dámy, vážení pánové, přeji Vám všem jménem svým, celé Rady městyse Nedvědice a zaměstnanců úřadu krásné a pohodové vánoční svátky strávené s těmi nejbližšími. Do nového roku hodně optimismu, pohody, spoustu splněných přání a to nejdůležitější, pevně zdraví.

Petr Konečný

Chodník Černvír - Nedvědice
Foto: Petra Zbořilová

Smrky u MŠ před kácením
Foto: Petr Konečný

Pokácené smrky u MŠ
Foto: Petr Konečný

INFORMACE Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTYSE NEDVĚDICE

Od posledního vydání Zpravodaje zasedala Rada městyse Nedvědice celkem 9x a projednala následující záležitosti:

RMN schválila:

1. rozpočtové opatření 7/2020.
2. věcné dary k příležitosti 145. výročí založení SDH Nedvědice v celkové výši do 5 500 Kč.
3. pronájem sokolovny paní Martě Skoumalové každé pondělí v měsících září-prosinec 2020 dle platného ceníku městyse Nedvědice.
4. změnu termínu pronájmu sokolovny pro SK Pernštejn Nedvědice z původního 22.–24. ledna 2021 na nový termín 15.–17. ledna 2021.
5. pronájem sokolovny pro Freedom Art z.s. dne 26. 9. 2020 na akci Gongová koupel a zároveň promíjí nájemné.
6. na základě tří doručených nabídek zhotovitele díla "Obnova dětského hřiště u obchodního domu v Nedvědici" a pověřuje starostu k podpisu smlouvy o dílo s uchazečem MONOTREND s.r.o.
7. rezignaci člena Komise pro komunikaci - Ing. Antonína Špačka.
8. na základě tří doručených nabídek dodavatele sklopného valníku uchazeče BS Auto Brno a.s., Veslařská 2, Brno a pověřuje starostu k objednání vozidla Opel Movano.
9. prodej nepojízdného nákladního automobilu GASOLONE v majetku městyse Nedvědice a pověřuje starostu k podání inzerátu k prodeji.
10. zveřejnění záměru pronájmu obchodního domu Nedvědice čp. 316.
11. pronájem sokolovny Klubu českých turistů, odboru Nedvědice v termínu 23.–24. 4. 2021 a zároveň promíjí nájemné.
12. smlouvu č. 1030036312/005 o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene na stavbu "Nedvědice, přeložka NN železniční přejezd" za účelem umístění distribuční soustavy - zemní kabel NN, 2 pojistkové skříně, podpěrný bod (sloup NN a uzemnění).
13. rozpočtové opatření 9/2020.
14. zveřejnění záměru pronájmu obecního rybníka - části parcely číslo 174/1 k.ú. Nedvědice pod Pernštejnem o celkové rozloze 8 000 m².
15. pronájem obchodního domu Nedvědice čp. 316 včetně smlouvy po dobu od 1. 1. 2021–31. 12. 2023 společnosti NEDOS, spol. s.r.o., Nedvědice 316, DIČ: CZ60708590.
16. odpisový plán Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvkové organizace na rok 2021.

RMN vzala na vědomí:

1. Výroční zprávu Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, příspěvkové organizace.
2. zápis do 1. třídy 14. 4. 2021 a mateřské školy 6. 5. 2021 Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, příspěvkové organizace.
3. cenovou kalkulaci k pronájmu tělocvičny Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brnovenkov, příspěvkové organizace.
4. III. zápis z jednání Finančního výboru městyse Nedvědice 2020.

INFORMACE Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Od posledního vydání Zpravodaje zasedalo Zastupitelstvo městyse Nedvědice 4. 9. 2020 a projednalo následující záležitosti:

ZMN schválilo:

1. smlouvu s MAS Zubří země o partnerství a vzájemné spolupráci.
2. smlouvu mezi městysem Nedvědice a Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na projektové práce při rekonstrukci kanalizace u vlakového nádraží Nedvědice.
3. podporu z rozpočtu městyse Nedvědice pro SK Pernštejn Nedvědice ve výši 100 000 Kč včetně smlouvy.
4. podporu z rozpočtu městyse Nedvědice pro Freedom Art z.s. ve výši 35 000 Kč včetně smlouvy.
5. rozpočtové opatření č. 8/2020.
6. prodej části pozemku p.č. 23/1 v k.ú. Pernštejn za cenu obvyklou dle znaleckého posudku p. Štouračovi. Náklady na vypracování geometrického plánu, kupní smlouvy, znaleckého posudku a vklad do KN uhradí kupující.
7. prodej části pozemku p.č. 29/12 v k.ú. Nedvědice pod Pernštejnem za cenu obvyklou dle znaleckého posudku p. Klemmerovi a pí Veselé. Náklady na vypracování geometrického plánu, kupní smlouvy, znaleckého posudku a vklad do KN uhradí kupující.
8. prodej části pozemku p.č. 109/5 v k.ú. Nedvědice pod Pernštejnem za cenu obvyklou dle znaleckého posudku pí Konečné. Náklady na vypracování geometrického plánu, kupní smlouvy, znaleckého posudku a vklad do KN uhradí kupující.
9. Sociální fond městyse Nedvědice.

ZMN vzalo na vědomí:

1. rozpočtové opatření č. 6/2020.
2. rozpočtové opatření č. 7/2020.
3. zprávy z výborů a komisí.

ZMN neschválilo:

1. zveřejnění záměru prodeje a prodej pozemku p.č. 722/29 v k.ú. Nedvědice pod Pernštejnem.

Petr Konečný

RMN neschválila:

1. žádost Freedom Art z.s. o zařazení výdajů – A) za energie, B) k úhradě osobních výdajů na dohody o provedení práce (DPP) a dohody o provedení činnosti (DPČ) – do podpory z rozpočtu městyse Nedvědice pro rok 2020.

RMN projednala:

1. dokument Doporučení k přidělení finanční podpory centru Freedom Art z.s.
2. rozpočet městyse Nedvědice na rok 2021.

Petr Konečný

UPOZORNĚNÍ... VAROVÁNÍ... VÝSTRAHA...

Apelujeme na osoby (fyzické či právnické), které vypouštějí odpadní vody do řeky, aby se zdržely tohoto protiprávního jednání. V případě, že se tak nestane, bude se situace řešit v souladu se zákonem.

Blanka Dračková
za Komisi životního prostředí a stavebnictví

Foto: archiv KŽPS

VOLBY DO ZASTUPITELSTVA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE KONANÉ VE DNECH 2. A 3. ŘÍJNA 2020

Počet osob zapsaných do výpisu ze stálého seznamu voličů celkem:	1093
Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky:	431
Počet odevzdaných úředních obálek:	431
Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem:	425
Volební účast:	39,43 %

Počet platných hlasů:

Strana číslo	Politická strana, politické hnutí nebo koalice	Počet hlasů
5	Demokratická strana zelených - ZA PRÁVA ZVÍŘAT	1
12	KDU-ČSL	45
16	Svoboda a přímá demokracie (SPD)	18
19	Česká pirátská strana	41
22	Moravané, pro zachování Moravy se při sčítání lidu 2021 opět přihlasme k moravské národnosti	2
44	Spolu pro Moravu	9
45	Česká strana sociálně demokratická	37
50	ANO 2011	84
51	Starostové pro jižní Moravu	113
63	Komunistická strana Čech a Moravy	21
70	Trikolóra hnutí občanů	8
76	ODS s podporou Svobodných a hnutí Starostové a osobnosti pro Moravu	44
82	ROZUMNÍ - Petr Hannig - za spravedlnost a životní jistoty	2

Zdena Kincová

KOMISE KULTURNÍ A SPORTOVNÍ INFORMUJE

Kalendář akcí městyse Nedvědice na období září-prosinec 2020 zůstane pravděpodobně z větší části nenaplněn. Otázku proč ani nemusíme pokládat...

Naše komise se setkala na pracovní schůzce 15. září 2020. Ke spolupráci jsme přizvali paní Janu Mokrou, iniciátorku Sousedského divadla. Paní místostarostka Ilona Lukášková informovala o výhledu, koncepci a stavu příprav Slavností Pernštejnského panství 2021.

Nejvíce času jsme věnovali diskusi o detailech, doplněních, popř. úpravách aktuálního kalendáře akcí. Ačkoli probleskovaly signály o hrozící koronavirové karanténě a určitých omezeních hromadných kulturních či společenských aktivit, bylo pro nás nepředstavitelné, že by prakticky do dvou týdnů „spadla klec“ pro všechny organizátory, vystupující, návštěvníky, diváky,... Místo očekávání a těšení se na příjemné zážitky přišly frustrace a zklamání. Z říjnových a listopadových akcí se neuskutečnila vůbec žádná, jak dopadnou prosincové... Kdo ví? Doufáme, že alespoň ty konané ve venkovních prostorech zachráníme.

Podobně jako vloni jsme začali pracovat na kulturním kalendáři pro příští rok. Za současné situace předpokládáme, že se podaří část neuskutečněných akcí přesunout na první pololetí roku 2021. Budeme oslovovat zainteresované subjekty, jakmile nastane vhodnější klima. Navzdory všemu plánujeme i nové kulturní a sportovní akce, dozvíte se o nich včas. Vzhledem k uzavření škol se ztížilo využití zrekonstruované školní tělocvičny veřejností.

Jsme si velice dobře vědomi toho, že hodnota lidského zdraví je ze všeho nejceněnější a prvořadá. Děkujeme všem návštěvníkům akcí městyse Nedvědice za pochopení a přízeň, těšíme se na shledanou „v lepších časech...“ s povzbuzivými slovy na závěr: „Velikost člověka spočívá v rozhodnutí být silnější než poměry, v nichž žije.“ /Vlasta Chramostová/

Libuše Císařová
za Komisi kulturní a sportovní

PREZENTACE PLÁNŮ MĚSTYSE NEDVĚDICE

I když tomu epidemiologická situace příliš nepřála, rozhodla se Rada městyse Nedvědice (dále jen RMN), že plánovanou akci, během které mělo proběhnout mimo jiné seznámení veřejnosti – nedvědických a perštejnských občanů – s plány, jež mohou ovlivnit budoucí rozvoj městyse, ponechá na původně plánovaném datu – 18. září 2020.

Akce to byla svého druhu naprosto ojedinělá. Nepamatuji, že by někdy došlo k tak rozsáhlému představení plánů obce veřejnosti. Samozřejmě že mnoho věcí se dá probrat na jednáních místního zastupitelstva. Pravdou ale je, že tato jednání nebývají až na některé výjimky (ustavující jednání, projednávání tématu dotýkajícího se určité skupiny) navštěvována občany městyse v takovém počtu, který bychom si všichni přáli.

Zároveň jsme si uvědomovali, že mnoho občanů tentokrát díky zdravotně – sociální situaci nedorazí. Je to škoda, převládá dokonce jednu dobu i názor, že by se akce z důvodu bezpečnosti neměla uskutečnit. Nakonec se ale RMN shodla, že pokud dodržíme všechna bezpečnostní opatření, měla by akce proběhnout.

Program byl rozdělen na dvě části. V té první došlo mimo jiné k představení jednotlivých komisí, které pomáhají v klíčových oblastech s rozvojem plánů v Nedvědici i na Pernštejně. Pan starosta shrnul významné akce, které proběhly a na které se teprve obec připravuje - to nejlépe dokreslily fotografie z průběhu realizací těchto projektů. Je nutné zmínit, že většina těchto projekčních akcí byla významně spolufinancována, ať už z dotací krajských nebo ministerských, a obec tak ušetřila nemalé finanční prostředky. Tímto směrem se ostatně RMN chce ubírat i v budoucnu – co nejvíce využít dotačních pobídek a významné projekty realizovat pouze v případě, že budou spolufinancovány i z jiných zdrojů.

Druhá část patřila samotnému představení některých „velkých“ projektů, jejichž realizace je teprve před námi. Pan místostarosta Jaromír Kocourek seznámil přítomné občany s několika projekčními plány. Jednalo se zejména o budoucí využití areálu zimního

stadionu. Dále hovořil o projektech Přírodní zahrada jako učebna, Obnova dětského hřiště u obchodního domu či o revitalizaci prostor u obchodního domu, kde by mohlo v budoucnu vzniknout malé náměstíčko. Následně proběhla (především díky mimořádným opatřením) krátká diskuze s občany na „nejžhavější“ témata. Celkem asi šedesát občanů Nedvědice a Pernštejna mělo možnost vznést jakýkoliv dotaz nebo vyjádřit svůj názor nejen na prezentované projekty. Velmi nás mrzelo, že zdravotní situace neumožnila větší prostor pro diskuzi a také to, že se řada občanů nemohla akce zúčastnit. Po jejím skončení jsme se často setkávali s názory, že by bylo vítané podobnou akci zopakovat. Až tomu budou okolnosti příznivěji nakloněny, vězte, že RMN s radostí podobnou akci pro veřejnost znovu uspořádá.

Ilona Lukášková
za Radu městyse Nedvědice

CO NOVÉHO SE DĚJE V KOMISI PRO KOMUNIKACI?

Již na začátku svého fungování dostala komise za úkol promyslet a dále rozpracovat několik nápadů, které vzešly z Rady městyse Nedvědice a byly považovány za ty nejaktuálnější. Na následujících řádcích bych Vás chtěla seznámit s novinkami, jež pro Vás připravujeme.

Situace spojená s pandemií koronaviru vyvolala poptávku po efektivním a rychlém komunikačním kanálu mezi vedením městyse a občany – mobilním rozhlasu. Prostřednictvím SMS, mobilní aplikace nebo e-mailu mohou občané dostávat zdarma informace, které preferují. Aktuální zprávy týkající se kulturních akcí, změn ordinací hodin lékařů, novinek z radnice nebo informací o vyvážení odpadů. Spuštění této služby je plánováno na příští rok a budete včas informováni o tom, jak ji bude možné využívat.

Důležitým komunikačním kanálem jsou i webové stránky městyse, které už jsou v současné době nekompatibilní s mobilními telefony. Hledali jsme tedy možné řešení a promýšleli strukturu nových stránek, jejichž realizace proběhne také začátkem příštího kalendářního roku.

Část našich schůzek byla věnována diskusím o možném redesignu místního Zpravodaje. Chtěli bychom rozšířit okruh při-

spěvatelů a navrhnout, jakým směrem by se mohl Zpravodaj dále ubírat, to vše s respektem k jeho tradici. Pravidelní čtenáři jistě vědí, že nedílnou součástí je nyní seriál Poslední majitelé Pernštejna. Právě v tomto čísle vychází jeho poslední část, a jelikož takto ucelený přehled doposud nikdo nevytvořil, uvažují autoři o jeho knižním vydání.

Posledním probíraným tématem byly videospoty, díky nimž byste mohli být Vy, občané, informováni o probíhajících projektech nebo plánovaných akcích.

Všechny zmiňované body jsou nyní rozpracované a věříme, že již brzy budeme psát o dalších podrobnostech. Jak napovídá název naší komise, chceme s občany komunikovat, využijte tedy e-mail: zpravodaj@nedvedice.cz a my se budeme těšit na Vaše podněty, zajímavé články do Zpravodaje nebo zdařilé fotografie z Nedvědice a jejího okolí. Zároveň děkujeme všem přispěvatelům, moc si vážíme Vaší spolupráce. Závěrem bych Vám ráda za celou naši komisi popřála klidné, láskyplné Vánoce a mnoho úspěchů a spokojenosti v novém roce.

Iva Štouračová
za Komisi pro komunikaci

JEDNO VYDAŘENÉ SOBOTNÍ DOPoledNE

Celostátní akce „Uklid'me svět, uklid'me Česko“ se každý rok uskutečňuje na jaře a na podzim. Letos jsme se úklidu zúčastnili v sobotu 19. září. Naše akce proběhla pod názvem „Uklid'me Nedvědici“. Jejím cílem byl úklid odpadků na naučné stezce na hrad Pernštejn a v Nedvědici. Účastníci, rozdělení do dvou skupin, prošli Nedvědici a část naučné stezky na hrad Pernštejn. Někteří uklízeli z čluhy břehy řeky Svratky. Myslím, že akce byla úspěšná, 12 dospělých a 10 dětí při ní naplnilo odpadem 11 pytlů. Všichni si užili krásné sobotní dopoledne a odcházeli s pocitem, že udělali něco prospěšného pro přírodu v našem okolí. Pokud chcete tento pocit také zažít, připojte se k nám 27. března 2021.

Blanka Dračková
za Komisi životního prostředí a stavebnictví

Foto: Blanka Dračková

KALENDÁŘ MIKROREGIONU PERNŠTEJN

Blíží se konec roku a s ním je tu doba, kdy si můžete na radnici vyzvednout kalendář Mikroregionu Pernštejn pro rok 2021. Je to již čtrnáctý kalendář, který městy Nedvědice vydává.

Pro příští rok jsme se rozhodli oslovit širší veřejnost s možností přispět do kalendáře na rok 2022, a kalendář tak obohatit. Pokud máte pěkné fotografie z našeho regionu, můžete je doručit do infocentra na e-mail: info@pernstejnsko.cz.

Minimální technické požadavky jsou: velikost vyšší jak 1MB, minimální rozlišení 1 000 x 1 000 pixelů a správné zaostření fotografií. Prosíme o výběr opravdu kvalitních fotografií v provedení na šířku. Námětem mohou být jak fotografie jednotlivých obcí a okolní krajiny, tak i akcí, které se zde konají, případně i makrofotografie přírody. Pro kalendář na rok 2022 zasílejte fotografie nejpozději do 30. června 2021.

Antonín Špaček ml.

Foto: Petra Zbořilová

ODEŠEL STANISLAV KYTNER

Pan Stanislav Kytner byl hluboce věřícím člověkem. Narodil se v křesťanské rodině a od dětství byl vychováván ve víře v Boha. Nebylo myslitelné, aby nebyl přítomen na mši svaté v neděli nebo o jakémkoliv jiném svátku. Po odchodu do důchodu se pak pravidelně účastnil každé mše svaté v nedvědickém kostele. Ano, kostel svaté Kunhuty se stal jeho druhým domovem. Není proto překvapením, že byl dlouhá léta, až do své smrti, předsedou farní rady římskokatolické farnosti Nedvědice a po odchodu kostelníka pana Ladislava Růžičky do Domova důchodců na Mitrově převzal i tuto funkci. Pečlivě se staral o chod kostela, jeho úklid a výzdobu. Žádná mše svatá, svatba, pohřeb či oprava nedvědickeho svatostánku nebyla bez jeho účasti myslitelná.

Pro Nedvědici a široké okolí byl Stanislav Kytner uznávanou osobností včelařskou. Sám o včelaření říkal, že je pro něj chov včel a včelích matek nejkrásnějším celoživotním koníčkem. Pro radu a pomoc k němu chodili včelaři z blízka i daleka a všem připomínal, že včely je třeba chovat s láskou a ony se nám bohatě odmění. Včelí matky začal chovat již v roce 1967 a navázal na tradici významných včelařů v Nedvědici. U Kytnerů se shromažďoval med k dodávkám na trh. Od roku 1993 až do svého nečekaného úmrtí byl jednatelem nedvědickeho spolku včelařů. Ke Slavnostem Pernštejnského panství neodmyslitelně patřily včelařské výstavy s prodejem včelích produktů i medového piva. Hybnou silou těchto výstav byl právě Stanislav Kytner.

Pan Kytner byl také vynikajícím zpěvákem. Jeho nádherný hlas mnohokrát potěšil přítomné farníky při mši svaté, ale nezněl jenom ve zdejší kostele. Byl zván do Farní chrámové scholy Fadosch při kostele Povýšení svatého Kříže v Doubravníku a zpíval při většině pěveckých vystoupení tohoto sboru. Dlouhé roky působil i v nedvědickeho pěveckém sboru P.A.T.R.O.N.

Byl zvolen členem zastupitelstva městyse za KDU-ČSL a poctivě plnil uložené povinnosti jako člen Rady městyse Nedvědice. Mnoho roků byl s manželkou členem Smrčkovského klubu dříve narozených a aktivně se podílel na programu tohoto spolku.

Těžce nesl uzavření kostela v době pandemie v jarním a opakovaně podzimním termínu. Bohužel na věčnost byl povolán právě v této těžké době. V době, kdy se podle vládního nařízení mohl konat pohřeb jen v úzkém rodinném kruhu, kdy se s ním na po-

slední cestě mohli rozloučit jen jeho nejbližší. Za „normálních“ okolností by na jeho pohřbu bylo jistě přítomno velmi mnoho přátel, včelařů, zpěváků, farníků a spoluobčanů.

Odchodem pana Stanislava Kytnera ztratila Nedvědice obětavého, pracovitého, nekonfliktního a milého člověka, kterého půjde jen těžko nahradit.

Jiří Šmíd

Foto: Archiv rodiny

Text byl sestaven z podkladů Dušana Rossi a Ing. Vladimíra Dohnala.

ZA MISTREM ZDEŇKEM MACHÁČKEM

Z křížovických kopců přišla 8. listopadu 2020 smutná zpráva. Ke svým vznášejícím se skulpturám se ve věku pětadevadesáti let odebral Mistr Zdeněk Macháček, geniální sochař, obdivovatel přírody, vlídný a statečný člověk, milovaný i pro svůj nenapodobitelný smysl pro humor. Kdo se s ním setkal, vybaví si vlastní originální vzpomínku... Zdeněk Macháček byl doyen současné tvůrčí výtvarné kultury. Svědčila o tom jeho poslední autorská výstava, kterou pro něj v červnu letošního roku připravila paní Stanislava v Galerii z ruky v Křížovicích. Jeho motýli, motýlci, motýlko-ové se – jak jinak – vznášeli, usmívali, taky trochu provokovali,... Motto výstavy určitě vybíral sám autor: „Vesele jen vesele život musíš brát - věnováno Stanislavě, ženě s ocelovými nervy“. A my si dovoluujeme poslat s poděkováním a vyjádřením úcty náš drobný vzkaz. Zůstáváte s námi, Mistře, ve všech svých sochách...

Libuše Císařová
za Komisi kulturní a sportovní

Foto: Archiv rodiny

Poslední majitelé Pernštejna

VLADIMÍR III. MITTROWSKÝ

Posledním šlechtickým majitelem hradu Pernštejna byl **Vladimír III. Mittrowský**, který se narodil 18. 2. 1901 v Sokolnicích. Jeho otec Vladimír II. Mittrowský i jeho matka Maria Pia byli veřejně činní do vysokého věku, otec až do své smrti v roce 1930. Rodiče se pečlivě starali o výchovu dětí a zvláště o Vladimíra jako následníka tradice rodu Mitrowských. Pro obecnou školu měl soukromé učitele především v Sokolnicích, ale i na Dolní Rožínce. Vystudoval na Německém státním gymnáziu na Eliščině náměstí, dnes Komenského náměstí v Brně. Zachovala se fotografie septimy ve školním roce 1918–1919. Vladimír je ve druhé řadě první zprava. Další studia absolvoval po vzniku Československé republiky na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově, tehdy jedné z nejvýznamnějších univerzit Evropy.

Vladimír III.
Mittrowský

Podle knihy Cecílie Sternbergové „Cesta – Paměti české aristokratky“ se Vladimír před rokem 1930 ve Vídni vážně zamiloval do krásné, ale chudé šlechtické dcery Marie Wurmbrand-Stuppach, zvané „Etti“, která část dětství strávila na zámku v Napajedlích. Lásky to byla oboustranná a trvala dlouho, s vyměňováním pozorností a návštěvami. Rodiče Vladimíra však jejich zasnoubení kategoricky zamítli, a i když krátce na to zemřeli, Vladimír III. jejich stanovisko respektoval a zřejmě neudělal dobře. Jeho osobní život mohl mít jiný průběh.

Marie Wurmbrand-Stuppach
zvaná „Etti“

Vladimír III. na gymnáziu

Vladimír III. měl vztah k přírodě, po otci a dědovi byl veliký nimrod, tedy horlivý lovec. Byl také výborný střelec. V Monte Carlu vyhrál závody ve střelbě na asfaltové holuby. O tom přišel na poštu v Dolní Rožínce telegram, který byl archivován. Rád pořádal hony, na které zval své přátele ze šlechtických rodů. Byli to především majitelé sousední Lomnice Serenyi de Kis-Sereny, Kinští a Belcrediové. Zváni byli samozřejmě příbuzní jako Dubští z Lysic, Hildprandtové a další. Na hradě Pernštejně jsou zbytky dokladů o zvláštním spolku účastníků honů zvaném „stolová společnost“.

Vladimír bydlel stejně jako rodiče v zimě v Sokolnicích, v létě na Dolní Rožínce, často pobýval ve Vídni. Na hrad Pernštejn jezdil jen ojedinele. Neměl možnost zasahovat do událostí v obcích Pernštejn, Dolní Rožínka, Bystřice nad Pernštejnem či Sokolnice tak, jak to činil jeho otec Vladimír II. při stavbě železnice, při návštěvě

prezidenta T. G. Masaryka nebo úpravách lesů a správě pozemků. Velice si vážil svých úředníků, zvláště z lesní správy. Dokladem je korespondence s nadlesním Rudolfem Tesařem.

Zámek Dolní Rožínka v roce 1942

Vladimír III. byl podle pamětníků apolitickým člověkem. Necítil se Němcem, jeho postoj byl nadnárodní, což odpovídalo názorům velké části české šlechty, která po založení naší republiky již nesměla šlechtických titulů užívat, ale jejich postavení bylo v letech první republiky jistě specifické.

Od studií byl členem celoevropského nadnárodního šlechtického řádu Maltézských rytířů. Počátkem války byl na něj vyvíjen ze strany německých úředníků i některých jeho vlastních zaměstnanců nátlak, aby se jednoznačně přihlásil k německému národu. V archivu se nachází dokument nazývaný Ahnenpas – doklad o árijské čistotě předků, vypsáný

Ahnenpas

na jméno Wladimir Mittrowsky, který ale není Vladimírem podepsán ani datován. Dotazník ke stanovení německé státní příslušnosti ale podepsal na Dolní Rožínce 24. července 1939. K bodu 14 („Potvrzuji, že se hlásím k německému národnímu charakteru.“) Vladimír rukou připsal: „Potvrzuji.“ Dotazník schválil oberlandrát (nejnižší typ úřadu německé okupační správy v Protektorátu Čechy a Morava) v Jihlavě 1. února 1940. Naposledy navštívil hrad Pernštejn posledního února 1945, kdy si všechno pečlivě prohlížel, jako by se loučil. Tak na něj vzpomínal nadlesní pan Nečas, který v té době bydlel v myslivně na hradě.

V dubnu 1945 odjel do Vídně, kde bydlel u příbuzných své matky Baworow-Baworowských. V témže roce byl majetek Mittrowských na základě Benešových dekretů zabaven se zdůvodněním, že se přihlásili k německé národnosti.

Ve Vídni se Vladimír Mittrowský 15. února 1948 oženil s Gabriélou Apponyi de Nagy-Appony na její výslovný nátlak. Manželka byla o devět roků mladší a nebylo to její ani první, ani poslední manželství. Toto nefunkční manželství bylo rozvedeno v roce 1950. V roce úmrtí Vladimíra III., tj. v roce 1976, uvádí jeho sestra Alice, provdaná Teuberová, že manželství bylo soudní cestou prohlášeno za neplatné, a tudíž je na něj pohlíženo jako na svobodného. Mnoho roků žil Vladimír s manželkou rytíře Spakety, úředníka ve Vatikánu. Jeho posledním bydlištěm, které je uvedeno na jeho parte, bylo

Auhofstraße 17C, 1130 Vídeň. Vladimír III. zemřel 26. 9. 1976 a je pochován na ústředním hřbitově ve Vídni - Zentralfriedhof, Linke Arte Gruft No. 69, hrob Baworowski - Baworowska.

Touto vzpomínkou se loučíme s posledním šlechtickým majitelem hradu Pernštejna, a tím i s poprvé zpracovanou sérií článků k tomuto tématu. Všem autorům patří velké poděkování. Je jisté ke zvážení možnost vydat tyto články jako brožurku, jež nám, kteří žijeme pod hradem Pernštejnem, ale i mnoha zájemcům o historii řekne mnoho zajímavostí a nabídne některé dosud nepublikované fotografie.

Jiří Šmíd

Náhrobek Vladimíra III.

Dům ve Vídni, kde Vladimír bydlel.
Foto: M. Cecava

UMĚNÍ JE JMĚNÍ

Projekty Sousedského divadla a Hudebních podvečerů tvoří několik lidí z Nedvědice a okolí pro udržení kultury a tvorbu komunity. Jsou prostorem k setkávání, tvorbě a společným zážitkům. Velkou podporou těchto akcí je městyš Nedvědice.

V srpnu se uskutečnil Pozdní letní hudební komponovaný podvečer. Když tento projekt s písněmi Jaroslava Ježka, texty Jana Wericha a forbínou z repertoáru Osvobozeného divadla vznikal, byla to pro všechny zúčastněné velká výzva. Kapela Srnčí a kočičí (Tišnovská Nová Ves) několik měsíců zkoušela náročné hudební kompozice a přidávali do nich svůj osobitý styl. Další výzvou byla herecká část - forbína Jana Wericha a Miroslava Horníčka. Jak uchopit humor a autorské herectví těchto osobností bez parodie, však s lehkostí, aby vyzněl vtip i hloubka dialogů? To byl úkol pro manžele Janu a Jana Mokřých. Klára Pytlíková pečlivě vybírala texty Jana Wericha, které pak s velkou zodpovědností nastudoval Simeon Nezbeda. Celý večer probíhal na „dvorku za obřadkou“, v improvizovaném prostoru, který nám však velmi přirostl k srdci a má svého vlastního ducha – genia loci. Všechny komponované večery, které v Nedvědici probíhají, jsou projekty jedinečnými. Realizují se vskutku jen jednou a veškerá práce, která jim předchází, je zúročuje v jediném setkání. Srpnový večer měl krásnou atmosféru. Byl to večer nových setkání, inspirace a zkušeností.

Forbína J+J
Foto: Archiv KPK

Kapela Srnčí a kočičí

V září jsme pak přivítali na dvorku herecké duo Šimon Dohnálek a Daniel Horečný z umělecké agentury DAMÚZA Praha. Zahráli nám svůj stand up na pohádku „Honza pták“. Toto divadlo jsme vybírali pečlivě a dlouho jsme čekali, než se našel volný termín. Ale vyplatilo se čekat. Příběh o ptáku, který neumí létat, je možná více než pro děti příběhem pro starší a dospělé. Je to vlastně takový hloupý Honza v ptačím provedení, jenž se nakonec naučí číst i zpívat a získá svou životní lásku. Herecký výkon kluků, jejich bezprostřednost a humor rozesmály nejen publikum, ale dokonce i je samé. Bylo to bohužel poslední představení před ukončením

kulturních akcí. Tak alespoň můžeme zavzpomínat u fotografií a znovu se zasmát. Protože smích léčí a udržovat si dobrou náladu je na výsost důležité.

Až nám opět okolnosti dovolí a nebudeme muset jen vzpomínat na osobní setkávání, těšíme se, že se znovu setkáme u další příležitosti komponovaného večera, hudby či divadla.

Jana Mokrá
za tvůrčí tým

Představení Honza pták

Po představení Honza pták

KONCERT 25. ROČNÍKU CONCENTUS MORAVIAE NA PERNŠTEJNĚ

Za standardní situace by byl letošní jubilejní 25. ročník hudebního festivalu Concentus Moraviae pečlivě sledovanou a bohatě navštěvovanou kulturní událostí. Bohužel koronavirové okolnosti rozhodly jinak...

Tradiční jarní termín byl zcela zrušen a přesunut na příští rok. Pořadatelům se podařilo uskutečnit náhradní mimořádný ročník v podzimním termínu a i ten naplnil jenom svoji část. Naštěstí se 21. září 2020 na hradě Pernštejně uskutečnil koncert italské renesanční hudby první poloviny 17. století „Ty spíš, duše moje“. Příjemný sál oživily vazby podzimních květů a plodů /20. Podzim na Pernštejně/. Atmosféra místa, úžasná akustika, výběr skladeb, především vynikající kvalita interpretů: mezzosopranistky Markéty Cukrové, harfenistky Kateřiny Ghannudi a Jana Krejči, hráče na theorbu a renesanční loutnu, přinesly posluchačům zážitek

z řady těch nezapomenutelných. Ani probudivší se netopýr poletujících pod klenbou sálu nevyvedl umělce z míry... a neutuchající potlesk je několikrát vrátil před nadšené posluchače, kteří jako by tušili, že na podobné koncerty naživo si budou muset delší dobu počkat...

Velké poděkování patří Správě hradu Pernštejna za dlouholetou přízeň a vstřícnost, s níž poskytují prostory hradu pro koncerty výše zmíněného festivalu. Věříme, že jaro roku 2021 bude příznivější pro všechny očekávané společenské, kulturní, historické akce.

Libuše Císařová

Concentus Moraviae
Foto: Jiří Sláma

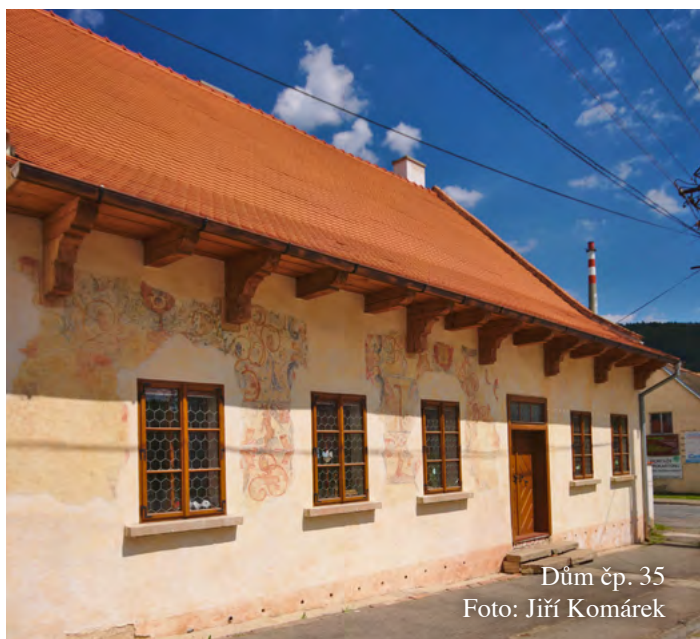

Foto: Jiří Sláma

DVĚ TROCHU ZAPOMENUTÁ VÝROČÍ

Před sto sedmdesáti lety, v roce 1850, se v Nedvědicích staly dvě významné události, které ovlivnily zdejší vývoj po mnoho roků. Nejprve byla v Nedvědicích založena veřejná obecní knihovna a současně se začala používat jako obecní znak krácející medvědice s dítětem v tlapách.

Po revolučních událostech ve Vídni roku 1848 končí postupně vrchnostenská správa a začínají se rozšiřovat práva měst a obcí. Nedvědice přestává být podřízena majitelům panství a Doubravnicku, kde bylo správní sídlo panství. Naše městečko je začleněno do nově vzniklého tišnovského okresu. Začínají fungovat různé zájmové a později i politické spolky. Lidé se samozřejmě setkávají tam, kde je možné si sednout, něčeho se napít a povykládat si. Nejstarším hostincem městečka byl Panský dům, čp. 44, stojící tam, kde je dnes

Dům čp. 35
Foto: Jiří Komárek

pošta. Jak sám název domu napovídá, byl od svého založení panský, řekněme vrchnostenský, úřednický, a hrál důležitou roli při pravidelných trzích konaných na městečku. Panský dům plnil také funkci radnice městečka Nedvědice. Vrchnostenským úředníkům, kteří se v něm scházeli, se hlásil ponocný a obecní strážník. Mnozí úředníci byli Němci. Obyčejní moravští občané, sedláci, podruzi, kameníci a řemeslníci se v těch dobách pochopitelně nescházeli v Panském domě, ale v domě čp. 35. Ač stál v řadě domů movitějších nedvědických občanů, vlastníků polí, lesů a luk, byl svým uspořádáním a fasádou od sousedních domů odlišný, jeho součástí byla i nevelká nálevna. V tomto domě fungovala čtenářská beseda a v roce 1850 zde založili členové tohoto spolku obecní knihovnu, která byla na svoji dobu velmi dobře vybavená. Stala se střediskem místního českého národního obrození. Zde se odebíraly vlastenecké Pražské listy, Havlíčkovy noviny, česká beletrie, cvičil se zpěv a hudba. Tato doba přinesla zásadní změnu orientace vedení Nedvědice. Již se nemuselo vlastenecké dění skrývat v malém domě čp. 35. Obec, aby nebyla závislá na vrchnosti a nemusela platit nájemné, koupila v roce 1865 od Františka Žáka dům čp. 42 vedle kostela. V domě vybudovala roku 1874 na svoji dobu moderní hasičskou zbrojnici a 2 kanceláře se zasedací místnostmi. V roce 1879 v něm zřídila hostinec „U Černého medvěda“ a řeznictví. V témže roce končí nálevna v domě čp. 35 a čtenářský spolek se stěhuje na radnici i s knihovnou.

Vlastenecké dění v Nedvědicích ve 2. polovině 19. století popisuje kronikář Josef Skoumal následovně: *Po založení knihovny byl na čelní stěně domu čp. 35, mezi dvěma vyvýšenými okénky na elipsovitém vystouplém zdivu, vymalován mluvící znak – erb Nedvědice – medvědice nesoucí dítě. Medvědice hleděla na kostel svatě Kunhuty.*

Mluvící znak

(Mluvící erb je heraldický znak, který obsahuje figuru vyjadřující název či jméno nositele znaku.) Používání nového znaku symbolizovalo odchod od původního znaku povoleného užívat městečku Nedvědicím císařem Karlem VI. Habsburským

v roce 1727. Jak vypadal mluvící znak, známe z obecního razítka užívaného na naší radnici až do roku 1948. Tuto podobu vidíme na návrhu vypracovaném v roce 2000 PhDr. Petrem Čermákem a graficky zpracovaném panem Stanislavem Bělíkem pro přípravu parlamentního jednání o znaku Nedvědice.

Díky současným vlastníkům, rodině Řičánkově, a jejich veliké investici k uvedení domu do původního stavu byl tento historický dům 17. 6. 2010 zařazen do Seznamu kulturních památek v městysi Nedvědice, který je veden Národním památkovým ústavem v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky.

Tak jsme vzpomenuli dvou výročí pro historii Nedvědice jistě důležitých. Původní mluvící znak skončil svoji éru v roce 1948 a byl nahrazen nejdříve státním znakem a v současnosti znakem schváleným Parlamentem České republiky 14. 5. 2002. Knihovna však funguje dodnes. Mnohokrát změnila svoje umístění v městečku a ani to současně, v obchodním domě, asi nebude konečné.

Nedvědicí knihovna splňuje všechny náročné požadavky na vybavení a systém činnosti. Krajská knihovna Vysočina se sídlem v Havlíčkově Brodě udělila 12. 11. 2003 Obecní knihovně Nedvědice titul „Knihovna Vysočiny roku 2003“. Knihovna je již od roku 1998 v péči paní Marie Opltové. V roce 2005 byl knižní fond její zásluhou digitalizován a od 1. 1. 2006 bylo zavedeno půjčování prostřednictvím počítače. Díky automatizovanému knihovnímu systému Clavius lze také přes internet sledovat aktuální stav knižního fondu v on-line katalogu. Tento katalog je zpřístupněn s dalšími informacemi o knihovně na odkazu:

<http://www.knihovnanedvedice.webk.cz> i na portále městysi Nedvědice, tj. www.nedvedice.cz.

Knihovna v Nedvědicích funguje bez přestávky 170 roků. Vždy v jejím čele stála osobnost, která dokázala nejen reagovat na čtenářské zájmy občanů, ale také kvalifikovaně zapojit knihovnu prostřednictvím nových PC technologií do celorepublikového systému knihovnictví. Vždyť knihovna byla a bude významným místem kultury a zdrojem vědomostí nás všech. Paní knihovnici jistě patří naše poděkování.

Jiří Šmíd

K článku odbornou radou přispěli: Petr Peňáz, bývalý ředitel Knihovny Matěje Josefa Sychry ve Žďáru nad Sázavou, paní Marie Opltová a MUDr. Bohumíra Hrabáková.

SMRČKOVSKÝ KLUB DŘÍVE NAROZENÝCH, Z.S. V ROCE 2020

Rok 2020 je již desátým rokem našeho setkávání. To je určitě vítaná příležitost k tomu, abychom zavzpomínali a zrekapitulovali, co pěkného jsme zažili a co všechno se nám podařilo. Připravovali jsme se na oslavu výročí 10 let, k tomu jsme chystali kroniku a fotoknihu z našich zájezdů a také slavnostní setkání v listopadu. Na to se čtyřicet našich členů moc těšilo, ale epidemie COVID-19 a hygienická opatření nám bohužel neumožnila uskutečnit všechno, co jsme měli v plánu.

A tak se zatím můžeme alespoň podrobněji zmínit o tom, co se nám letos podařilo.

Dne 7. února 2020 se uskutečnila veřejná přednáška Ing. Petra Dohnala **Čína – Říše středu**. Přednášející v Číně několik roků služebně pobýval a jeho osobní zážitky byly velmi zajímavé a stejně tak i popis života lidí v Číně. Podrobnější informaci o tom již přinesl Zpravodaj v článku paní Jany Hriadelové.

Ještě než byl v březnu vyhlášen zákaz shromažďování, stihli jsme pro naše členy uspořádat 7. března 2020 přednášku paní PhDr. Ireny Ochrymčukové **Kroje a lidé**. Paní doktorka nás navštívila již několikrát, setkání s ní a její přednášky jsou velice oblíbené.

Jakmile to jen bylo možné, hned jsme se sešli 13. června 2020 na **klubovém setkání** s tradičním programem (informace, plány, zajímavosti apod.). Další bylo poutavé vyprávění Dr. Jiřího Šmída z cyklu „Osobnost našeho regionu“, tentokrát o akademickém malíři Aloisi Lukáškově.

Dne 14. července 2020 proběhla opět tradiční prázdninová **exkurze auty**, tentokrát do Bystřice nad Pernštejnem, do parku miniatur, pneuservisu WESTAR s podrobným odborným výkladem, který zaujal členy a kupodivu také naše členky. Následoval

přesun na rozhlednu do Karasína a na hlavní bod našeho programu do Vítochova. Zde to byla prohlídka kostela s výkladem.

Již 10. ročník letního **grilování** 12. srpna 2020 se opět vydařil. Je to jedna z nejoblíbenějších akcí, s dobrým jídlem a pitím a hlavně s dobrou náladou a písničkami za doprovodu naší vlastní klubové hudby. Tentokrát došlo i na tanec.

Další akcí pro veřejnost byla 11. září 2020 již v pořadí čtvrtá přednáška Ing. Radima Kapavíka o 1. světové válce. Tentokrát to byla **válka v Srbsku** a osudy vojáků z našeho regionu, kteří tam bojovali ve 4. praporu 81. pěšího pluku.

Ještě jsme stihli 18. září 2020 besedu s Ing. Radslavem Janečkem – **Mlýny a mlynářské rody na Pernštejsku**, zajímavé vyprávění s bohatou diskuzí.

Konání dalších plánovaných akcí neumožnil a zřejmě do konce roku neumožní zákaz shromažďování osob platný od října. Muselo být také zrušeno několik zájezdů, rovněž přednáška o ThDr. Janu Hromádkovi plánovaná na říjen. Tradiční setkání k uctění Památky zesnulých u pomníku ve Smrčku proběhlo jen symbolicky se vzpomínkou na naše kamarády, kteří letos zemřeli – Jeník Krábek, Jarda Patloka a Libuška Krábková. Moc nám chybí.

Na desátý klubový Silvestr bohužel také zřejmě nedojde. Život však jde dál a hned, jak to bude jen možné, budeme rádi pokračovat v činnosti našeho spolku podle našeho klubového hesla: „**Mládí není zásluha – stáří není trest, každý je tak mladý - jak se cítí!**“

František Bednář
vedoucí SKDN

Klubové setkání
Foto: Ján Kozár

Přednáška o válce v Srbsku
Foto: Ján Kozár

JAK SI (NE)VYMALOVAT KUCHYNI

Foto: Petr Martinek

Premýšleli jste někdy, co byste udělali, kdyby Vám na pánvi při smažení vzplál olej nebo sádlo? Nabízí se použít vodu z vodovodního kohoutku, který je v kuchyni obvykle nablízku. Jestli Vás tohle napadlo, tak zadržte! Voda do hořícího tuku nesmí v žádném případě přijít! Vlivem obrovské teploty by se totiž každá kapička vody okamžitě změnila v páru a zvýšila by svůj objem více než tisícinásobně. To by vedlo k rozstříknutí hořícího

tuku po okolí, vzniku ohromné ohnivé koule, ale hlavně k těžkým popáleninám na tělech osob v blízkosti.

Teď si asi řeknete: „Dobře, co nemáme dělat, víme. Ale jak máme takový požár zlikvidovat?“ Možnosti jsou dvě. Tou první a nejjednodušší je přikrytí plamenů dostatečně velkou utěrkou nebo ručníkem a vypnutí sporáku, aby se olej dál nezahříval. Důležité je nechat zakrytou nádobu dostatečně dlouho vychladnout, protože olej, zahřátý na vysokou teplotu, má schopnost se znovu vznítit. Druhou možností je pořízení hasicího přístroje pro třídu požárů „F“ (z anglického „fat“ – tuk) se speciální směsí hasiva, která hořící olej zmydelnatí a ukončí proces hoření. Těmito hasicími přístroji se postupně začínají vybavovat některé velké gastronomické provozy, protože žádný z běžných typů hasicích přístrojů

(práškový, CO₂) není na požáry tuků vhodný nebo je jejich použití přímo nebezpečné jako v případě vodního přístroje.

Jak vypadá takový pokus o hašení oleje vodou, si můžete prohlédnout na přiloženém snímku. Hasič, vybavený ochranným oděvem, vlévá vodu z nádoby na dlouhé tyči do hořícího oleje

a ten s vodou okamžitě vytváří obrovskou ohnivou kouli. Tento pokus byl předváděn 29. 8. 2015 na Dnech hasičů na Pernštejně.

A nakonec rada, kterou často slyšíme z televize: „**Tohle doma opravdu nezkoušejte!**“

Petr Martinek

MYSLÍME (EKO)LOGICKY

Nová rubrika bude přinášet ucelená fakta o tématech, která se týkají nás všech a mají bezprostřední vliv na naše životní prostředí. Některá témata jsou ve společnosti velmi diskutovaná, ale mnohdy jsme zahlceni velkým množstvím informací, mezi kterými je těžké a nepřehledné vybrat si ty správné, bezpečné a užitečné.

Proč je v rubrice „eko“ v závorce? V dnešní době je pojem „ekologický“ až zneužíván a hnán do různých extrémních podob a výkřiků. Myšlenka je taková, že na základě těchto informací se bude moci každý zamyslet nad stavem naší přírody a učinit malé kroky, které tvoří základ ochrany životního prostředí.

Téma: Plasty. Dobrý sluha, zlý pán?

Plasty, jejich používání a vliv na životní prostředí jsou velmi diskutovaná témata dnešní doby. Téměř všichni známe smutné obrázky mořských živočichů omotaných v plastových sáčkách. Také se často skloňuje slovo mikroplasty. Plastová fólie na poli, která se vlivem povětrnostních podmínek začíná rozkládat na mikroplasty – malé plastové úlomky. Nebezpečné je zakrývání například dřeva na zahradě nevhodnou plastovou folií. Ta časem degraduje a vítr ji rozfouká po okolí.

Plasty jsou synteticky připravené materiály. V minulém století prošel plastikářský obor dynamickým vývojem. Bez nadsázky lze říci, že tyto materiály zasáhly téměř do všech průmyslových odvětví. Plasty jsou ve své podstatě velmi užitečné materiály.

Například podíl plastů v autech se zvýšil od začátku devadesátých let minulého století ze 6 % na 15 %. To má hned dva pozitivní následky. Energie při výrobě kovů je vyšší a plasty mají nižší hmotnost, a tak je dosaženo snížení emisí a spotřeby paliva. To je dobrá zpráva, vždyť dvě auta v jedné domácnosti jsou v dnešní době standardem.

Obalové materiály pro potravinářský průmysl prošly velkou proměnou. Plastové obaly nám především pomáhají udržet delší trvanlivost výbornými bariérovými vlastnostmi, kdy už velmi

tenká stěna nepropustí plyny, které by vedly ke zkažení produktu. V podstatě se balancuje mezi tloušťkou stěny a pevností. U kelímků na jogurty by stačila k udržení trvanlivosti například méně než půlmilimetrová tloušťka stěny, ale asi bychom často měli od jogurtu celý nákup. V porovnání se sklem se opět snižuje množství emisí při výrobě, dopravě atd.

Plastové lahve na poli jsou velmi častým jevem.

Bariérové vlastnosti, čili nepropustnost pro plyny, a vysoká odolnost proti chemikáliím jsou využívány při výrobě ochranných oděvů. Ty se uplatňují při likvidaci havárií. Speciální oděvy, které mají bariéru ze stejného materiálu jako známé PET lahve, byly vyvinuty jako účinná ochrana proti bojovým chemickým látkám. V oděvním průmyslu, který má vzrůstající tendenci, co se týká množství vyrobených kusů, se také používají tkaniny vyrobené z plastových PES vláken. Jsou využívány pro výrobu oděvů k běžnému nošení, ale i k výrobě speciálních outdoorových nepromokavých bund. Materiály na jejich výrobu se skládají většinou ze dvou vrstev, z textilní a plastové. Plastová vrstva je nanášena buď z roztoku (směs rozpouštědla a plastu), nebo nalepena jako plastová fólie. Tato vrstva zabezpečuje nepromokavost, ale dokáže udržet paropropustnost. K výrobě oděvů se používá také bavlna. Upřednostňuje se před používáním syntetických materiálů jako ekologičtější materiál. Mezi její největší producenty se řadí Afrika, Asie a Amerika, kde vysokou poptávkou po bavlně došlo k mnoha ekologickým katastrofám. Jednou z nich je vysoušení jezer, protože bavlna, jak je známo, spotřebuje obrovské množství vody. Dalším alarmujícím důkazem je vznik smrtelných onemocnění především dětí farmářů v Pákistánu, kteří používají nebezpečné chemikálie, aby vypěstovali co nejvíce bavlny pro stále rostoucí trh.

Ve zdravotnictví nám plasty pomáhají uchovávat krevní transfuze, léčiva, infuzní roztoky atd. Používají se pro výrobu diagnostických zařízení. Jednorázové prostředky a nástroje z plastů eliminují rizika infekcí při opakovaném používání. Plasty jsou dobrým pomocníkem a bez nich bychom mnohdy nezměřili nad některými onemocněními.

Velké množství plastů se vyrábí z monomerů, a ty se získávají z ropy. Ropa vznikla z odumřelých mikroorganismů a drobných živočichů vlivem teploty a tlaku před mnoha miliony let. My lidé dokážeme využít toto přírodní bohatství ve svůj prospěch. Příroda si nezaslouží, abychom do ní plasty vraceli v podobě mikroplastů. To jsou malé úlomky z původních výrobků, které se pohozením v přírodě nerozkládají na původní monomery, ale vlivem povětrnostních podmínek na drobné částice, které nemusí být ani viditelné.

né. Jsou ale škodlivé pro nás všechny a především pro přírodu. Jsou popsány příklady u stěhovavých ptáků, kteří v domnění, že se zásobí na dlouhý let, snědí drobné plastové úlomky místo potravy. Takto „posilnění“ ptáci nepřežijí stěhování do teplých krajín a uhynou hladu. Proto je důležitější zaměřit se na svoje okolí. Snažit se mít oči otevřené a tyto malé úlomky sebrat a vyhodit tam, kam patří. Je to jistě prospěšnější než vystavit obrázek želvy v polyetylenovém sáčku na svůj profil. Nebojme se plastů, naučme se s nimi existovat a nedovolme, aby zbytečně byly v naší krajině. Přesuňme je tam, kde je s nimi bezpečně a v rámci současných možností efektivně naloženo.

Kus červeného plastu, který někdo pohodil v lese.

22. dubna 2020 tomu bylo 50 let, co byl poprvé slaven Den Země. Zpráva k tomuto výročí zní jasně. Podařilo se nám udělat velké kroky, ale nepodařilo se nám snížit spotřebu. To je logické, vzhledem k rostoucímu počtu obyvatel. Nyní je nás na planetě Zemi 8 miliard. Někdy ale použití zdánlivě ekologických materiálů bez správných a kompletních informací může být spíše neekologické. Ale o tom až příště, kdy se zaměříme na bioplasty. Vysvětlíme si, že sáček z bioplastu hozený na hnojník napáchá stejnou škodu jako kelímek od jogurtu odhozený v lese.

Závěrem se s Vámi chci podělit o to, co mě v poslední době zarazilo. U malých holčiček roste obliba panenek L.O.L. Také jsme domů jednu zakoupili. Balení osahuje jednotlivě zabalené věci pro panenku v plastových miniobalech. Budiž, i když je to šílené, dá se to vyhodit do plastového odpadu. Nejhorší pro mne bylo zjištění, že plastová figurka má disperzním lepidlem nalepené vlásky (co jiného než vlákna plastu), které se podle návodu mají umýt pod tekoucí vodou, což je pro děti velká zábava. Tyto drobné mikropasty zcela určitě nezachytí filtry v čistíčkách. Vrací se k nám v podobě ryb, které lovíme, a vody, kterou pijeme. Koho z nás by to ale napadlo?

Klára Pytlíková

Všechny fotografie byly pořízeny v okolí Nedvědice na Jedlové na málo frekventovaných lesních cestách. Všechny nalezené plasty skončily ve žlutém pytli, který si každý občan může zdarma vyzvednout na radnici.

ADVENT V ZÁŘI VÁNOČNÍCH STROMŮ

První dny v době adventní jsou po celé naší zemi již tradičně spojovány s rozsvícením vánočních stromů. Této tradici se těší nejen občané Nedvědice, ale také občané v jejím blízkém okolí. I Ujčov, Dolní a Horní Čepí, Lískovec a Kovářov mají své vánoční stromy. Přesto letošní situace v celé zemi není této tradici zrovna nakloněna. Ze všeobecně známých důvodů se tak letošní rozsvícení neuskuteční v takové podobě, na jakou jsme byli doposud zvyklí. Toto omezení se však netýká pouze Ujčova a k němu přiléhajících obcí, ale také Nedvědice a mnoha dalších obcí v celé republice.

V Mikroregionu Bystřicko, který sousedí s tím pernějším, se již pátým rokem pořádá soutěž „O nejkrásnější vánoční strom Bystřicka“. Toto soutěžní klání se těší stále větší oblibě, což dosvědčuje například neustále se navyšující počet obcí, které soutěží. Do soutěže se mohou přihlásit pouze obce, které spadají do Mikroregionu Bystřicko, následně hlasování probíhá veřejně na webových stránkách mikroregionu. V roce 2016, kdy se uspořádal první ročník, bylo v anketě pouze deset soutěžních obcí, loňský počet účastníků se téměř zdvojnásobil. Je třeba podotknout, že všechny stromy v anketě jsou krásné a mají své kouzlo, ale vítěz může být přesto pouze jeden. V prvním ročníku se jím tak stala obec Štěpánov nad Svratkou, kterou v dalších letech vystřídal Rodkov a Dolní Čepí, které své prvenství obhájilo i v roce 2019. Výherce této ankety se

Dolní Čepí
Foto: Eliška Večeřová

pyšní titulem nejkrásnější strom v mikroregionu pro daný rok soutěže, což má doloženo i na výherním diplomu. Aby však nebyla odměna jen „papírová“, dostává výherce i krásnou ručně zdobenou baňku. A kdo se bude pyšnit titulem v roce 2020? To se dozvíme v druhé půlce prosince.

Zdá se, že největším nepřítelem byla pro letošní organizátory akce vládou nařízená opatření, ale nejen ta jim znepříjemnila plánování. Dalším stále větším problémem je kůrovcová kalamita, která znemožňuje výběr vhodně vzrostlého stromu pro rozsvícení. Je to skutečně smutný pohled, když se člověk podívá na kdysi tak krásné zelené kopce v okolí našich obcí...

I když jsou rozsvícené stromy krásné, nejsou ve vánočním čase tím nejdůležitějším. Jsou důležitější věci, díky kterým si můžeme vánoční svátky užít v klidu a pohodě i bez stromečku. V důsledku událostí letošního roku si mnozí z nás začali více vážit věcí, které pro ně byly dosud zcela samozřejmé. Ať už se jedná o zdraví, možnost být stále se svými nejbližšími či volný pohyb dle naší libosti. Proto buďme rádi za takovéto dary, kterých bychom si měli hledět více než společného rozsvícení vánočních stromů. Přijměte proto přání příjemného prožití adventní doby v klidu a rodinné pohodě!

Eliška Večeřová

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Milí přátelé charitního díla, společně s koncem roku se blíží i další ročník Tříkrálové sbírky. Velice si vážíme vzrůstající podpory Tříkrálové sbírky, Vaší vlídnosti, se kterou přijímáte koledníky, a také Vaší štědrosti, díky níž můžeme pomáhat tam, kde nás lidé potřebují.

Věříme, že i přes nejistotu dnešních dní nám zachováte při nadcházející Tříkrálové sbírce přízeň. Právě teď totiž potřebuje Charita Vaši pomoc nejvíce. Ne pro sebe, ale pro potřebné, kteří jsou situací související s covidovou epidemií nejvíce ohroženi. Náklady na provoz charitních služeb jsou v důsledku epidemie mnohem vyšší než obvykle. Přesto chceme zachovat všechny naše služby ve stávajícím rozsahu, a zajistit tak pomoc všem potřebným.

Z minulého Tříkrálové sbírky se podařilo zakoupit a dofinancovat koupi tří automobilů pro terénní služby, výrazně se tak zlepšila dostupnost služeb pro nemocné a umírající. Podpořili jsme provoz Domácího hospice Porta Vitae, Domácí zdravotní péče i Poradny

Porta, která pomáhá lidem v dluhové pasti. Fond individuální pomoci nám zas umožnil poskytnout rychlou pomoc rodinám či jednotlivcům v akutní nouzi.

Tříkrálová sbírka 2021 se uskuteční od 1.–24. ledna a rádi bychom ji využili na nákup automobilu pro Pečovatelskou službu. Tato služba bude z důvodu vzrůstajícího zájmu ze strany klientů se sníženou soběstačností od nového roku rozšířena o dva úvazky. Nadále chceme podporovat Domácí hospic Porta Vitae, Domácí zdravotní péči i Charitní záchranou síť pro rychlou pomoc lidem v akutní nouzi.

Díky Vám můžeme pomoci mnoha lidem v tíživé životní situaci. Prosíme o Vaši štědrost. Děkujeme!

Ing. Jaroslava Klapalová
ředitelka Oblastní charity Tišnov

ČINNOST SDH PERNŠTEJN V ROCE 2020

Letošní rok byl a stále ještě je hodně zvláštní. Sotva jsme s dětmi na jaře absolvovali dva tréninky na NHL (Naše hasičská liga), už tu byl zákaz shromažďování více osob. Soutěž NHL se po několika jednáních a změnách nakonec celá zrušila. Uvolnění opatření jsme se s dětmi zúčastnili přátelského závodu v Doubravníku. Přítomny byly dvě družstva Nedvědice, dvě družstva Doubravníku a jedno naše. Všichni soutěžící tuto akci ocenili, protože probíhala bez obvyklého závodního stresu, který provází NHL. Každé družstvo mělo dva požární útoky a dle součtu časů se určilo pořadí. Děti také překonávaly překážkovou dráhu při nesení nosítek s „raněným“ a odpovídaly na otázky z oblasti požární ochrany. Na stupně vítězů se nakonec dostaly všechny 3 sbory (v pořadí: Doubravník „B“, Pernštejn, Nedvědice „B“) a nějakou tu odměnu získal každý soutěžící. Ještě jednou velký dík pořádajícímu SDH Doubravník.

Dospělým hasičům byly letos též zrušeny veškeré soutěže i námětová cvičení. Opět jediným setkáním družstev našeho a okolních okrsků byl již 20. ročník tradičního Senior cupu pořádaného na Lískovci místními hasiči. Bohatý doprovodný program, pěkné počasí a chutné občerstvení ocenili všichni zúčastnění. Naše družstvo stejně jako loni nastoupilo se dvěma ženami a vedlo si velmi dobře. Zvládlo útok i nástrahy štafety - lyže a pití piva, jehož se velice zdatně chopila sestra Jitka. Družstvo obsadilo celkově krásné 4. místo. Vítězem tohoto klání se stalo družstvo z Věchnova.

Po 10 letech provozu staršího přívěsného vozíku jsme se rozhodli, že stavající vyměníme za prostornější, na kterém by se mohlo přepravovat veškeré potřebné hasičské vybavení. Stále jsme byli odkázáni na jeden soukromý automobil, jenž musel pojmout ostatní

vybavení. Díky finanční podpoře městyse Nedvědice, která pokryla necelých 45 % celkové částky, se nákup nového vleku podařilo zrealizovat a je již připraven na nadcházející sezónu. Doufáme, že podmínky v příštím roce budou více nakloněny pro kolektivní sporty a další hromadné akce.

Závěrem bych chtěl popřát všem klidné Vánoce a opravdu hodně zdraví a štěstí v roce 2021.

Zbyněk Haviger
za SDH Pernštejn

HASIČI INFORMUJÍ

Od posledního vydání Zpravodaje se toho kvůli situaci, která nás provází už od jara, mnoho neodehrálo. Dětská soutěž NHL (Naše hasičská liga) byla zcela zrušena, a tak jsme byli velmi rádi za závody, které uspořádal SDH Doubravník. Proběhnout mělo také námětové cvičení, které bylo zrušeno. Na rozdíl od předchozích let, kdy se námětových cvičení účastnily sbory pouze nedvědického okrsku, byla letos domluvena spolupráce i s okrskem doubravnickým, a cvičení tak mělo nabýt „větších rozměrů“. V plánu byl také I. ročník drakiády. Zrealizovat nám ho překazilo nejprve deštivé počasí a následně vládní opatření. Zrušených událostí bylo více, ale co naplat, příští rok snad bude lepší. Na druhou stranu jsme rádi, že se nám podařila letošní nejvýznamnější kulturní akce pro nedvědické hasiče, a tou bylo 145. výročí založení sboru.

Naši výjezdovou činnost však pandemie nepoznamenala, prozatím jsme v letošním roce vyjeli k 30 mimořádným událostem. První polovina roku byla ovlivněna především velkým suchem a kácením lesních porostů, které často hořely. V druhé polovině roku naopak přšelo někdy až příliš a kvůli podmáčené půdě docházelo k vyvracení stromů na silnice, koleje a v některých případech i na rodinné domy. Zbývající výjezdy byly klasicky technickou pomocí – čerpání vody ze sklepa, likvidace nebezpečného hmyzu, pomoc zdravotnické záchranné službě při transportu pacienta apod. Ač jsem na začátku tohoto odstavce konstatoval, že pande-

mie neovlivnila naši výjezdovou činnost, tak přece jen ovlivnila. Na jaře jsme místním starším občanům nabídli pomoc v podobě rozvozu obědů, nákupů a léků. O tuto službu byl zájem, a tak jsme 2 měsíce každý pracovní den rozváželi. Je naším potěšením, že alespoň touto cestou jsme mohli spoluobčanům pomoci.

Na závěr bych chtěl všem popřát krásné a klidné Vánoce a hlavně hodně zdraví v novém roce 2021.

Tomáš Přeslička
za SDH Nedvědice

Dětské závody v Doubravníku
Foto: Lenka Válková

INFORMACE KNIHOVNY NEDVĚDICE

Mnozí by řekli, že v dnešní uspěchané a elektronické době jsou klasické papírové knihy přežitkem. Nikdo na ně nemá čas, je jich nepřeberné množství a je dost složité vybrat tu správnou.

Pouhá písmena seřazená vedle sebe nás mohou ponořit do příběhů, vyvolat veškeré druhy emocí a uvést do jiného světa. Takového, který pohltí všechny malichernosti a starosti všedních dnů a dodá sílu či odvahu v těžkých časech. Člověk by si měl najít vždycky trochu času na odskok od reality k fantazii, kterou kniha nabízí. Nemáte přece jen chuť po nějaké sáhnout? Otevřít... a začíst se?

Naše knihovna vlastní v současné době 5 720 knih, různé druhy časopisů a 211 knih vypůjčených z výměnného fondu Městské knihovny Kuřim.

Toto jsou některé nejnovější dovezené knihy:

Dán Dominik:	Bestie
Beran Ladislav:	92. policejní revír zasahuje
Cussler Clive:	Ďáblova brána
Cussler Clive:	Tajemství Mayů
Fojtová Věra:	Pachatelé dobra
May Peter:	Karanténa
Vondruška Vlastimil:	Přemyslovská epopej 1., 2., 3., 4. díl
Boučková Tereza:	Šíleně smutné povídky
Patterson James:	Provinilé manželky
Whitton Hana:	Císařova hvězda
Hanibal Jiří:	Hon na motýly
Harper Karen:	Zahrada plná jedu
Jirotka Antonín:	Bezdomovec s titulem a jiné povídky
Janečková Klára:	Zrada

...a další - včetně knih pro děti

V tomto zimním předvánočním období je pěkné obdarovat děti dobrou knihou a podpořit u nich pozitivní vztah ke čtení literatury. Knihu ke koupi podle věku dítěte můžete zjistit na internetové stránce **Rosteme s knihou** (www.rostemesknihou.cz). Při výběru pomůže také hodnocení odborníků na stránce **Nejlepší knihy dětem** (www.nejlepsiknihydetem.cz). Seznam zlatých titulů na webu **Celé Česko čte dětem** (www.celeceskoctedetem.cz) je zajímavá stránka pro děti i rodiče. Dozvíte se zde spoustu rad o knihách i čtenářství a děti zde najdou pravidelné soutěžní okénko. Dobré knihy pro všechny věkové kategorie propagují na adrese **Čítárny** (www.citarny.cz).

Všem čtenářům knihovny i ostatním spoluobčanům bych chtěla touto cestou popřát pohodové prožití vánočních svátků a hlavně pevné zdraví v celém příštím roce.

Marie Opltová
knihovnice

**Nechceme už bydlet v paneláku. Hledáme RD
se zahrádkou, počítáme i s rekonstrukcí.
Za nabídky děkuji. 732 369 404**

**Sháním byt 2+1/3+1. Rádi bychom už na Vánoce
bydleli v novém. 703 668 449**

NA FREEDOMU SE OPĚT ČETLO

Ke konci září se ve volnočasovém centru Freedom Art s podporou městyse Nedvědice vzdával hold dětské knize. V rámci projektu „Celé Česko čte dětem“ jsem měla, spolu s dalšími třemi ženami, možnost přečíst naši oblíbenou rodinnou knížku v rámci odpoledne „Maminky čtou dětem“.

Jak je důležité pro děti a s dětmi číst, asi nemusím zdůrazňovat. Tento akt vzájemného naladění, zklidnění a pozornosti žijeme s dětmi každý večer před spaním. Zajímavé však na veřejných čteních je, že se setkáte s lidmi a s knihami, o kterých byste se třeba jinak nedozvěděli. Že zažijete přednes jiného neprofesionála a můžete se jím inspirovat. Odpoledne ve Freedomu bylo velmi příjemné, sladké skrze mlsání bonbónů a inspirující skrze krásné dětské knihy.

Milí rodiče a milé děti, nezapomínejte číst, knihy Vám odhalí krásný svět a naučí Vás spoustu zajímavého. A kdo ví, třeba svými nabytými znalostmi dokážete někoho zachránit, jako se to povedlo Kamilovi v knize Kamil neumí létat: Pohádka o špačkovi knihomolovi od autorky Jennifer Berneové. Možná Vás osloví přirozený řád přírody z knihy O liščí mámě od Iriny Korschunowové. Nebo Vás pohltí poetika napínavého příběhu v knize Děvčátko Momo a ukradený čas od Michaela Ende a zjistíte, jak se asi žilo princezně Momo a princovi Girolamovi v zemi Zítřejšího dne. Prý se stali nesmrtelnými, když se spolu dívali do kouzelného zrcadla. Otevřít se Vám může i cesta do tajemného lesa skřítků a víl, paralelních světů a poutavých životů v knize Pohádky o vlách.

Jana Mokrá

DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY

Foto: Ivona Klusáková

V souvislosti s průběhem pandemie koronaviru a souvisejícími přijatými opatřeními v naší republice se na jaře výbor 1. RK Nedvědice rozhodl, že dětské rybářské závody v červnu neproběhnou. Na zářijovou sobotu 19. 9. 2020 byly naplánovány ženské rybářské závody, ale pro 1. RK bylo jasnou volbou dát přednost dětem. Dětské rybářské závody na nedvědicím rybníku se vždy těší velké oblibě, závodníci se sjíždějí ze širokého okolí a my z toho máme vždy obrovskou radost.

Vše bylo naplánováno, ryby vysazeny, úkoly rozdány, ale koronavirová situace se začala začátkem září opět zhoršovat. Nebylo vůbec jednoduché udělat finální rozhodnutí. Čtyři dny před závody se výbor rozhodl, že v klasické podobě závody letos neproběhnou, abychom co nejvíce omezili kontakt většího množství lidí. Rozhodlo se, že se umožní individuální lov všem dětem, které si budou chtít zarybařit. Tedy i těm, které na závody přihlášeny nebyly. Potěšil nás i zájem dětí, které si přišly rybaření vyzkoušet úplně poprvé. Rybník se dětem otevřel od 10 do 12 hodin, kdy si mohly ulovit čtyři pstruhy a odnést si je domů. Rybolovu se zúčastnilo celkem 44 dětí a téměř každé si nějakou rybu odneslo.

Doufáme, že alespoň touto formou jsme se postarali o hezké dopoledne malých rybářů. Budeme doufat, že v příštím roce vše proběhne tak, jak má. Že Vás všechny opět přivítáme u tradiční udírny, u stánku s norskými rybími specialitami a uvidíme stát děti na stupních vítězů.

Spolek 1. RK Nedvědice Vám přeje krásný adventní čas strávený v kruhu svých blízkých a těch, které máte rádi. Prožijte ho v klidu a ve zdraví! Těšíme se na Vás v novém roce 2021, který bude snad pro nás všechny lepším a klidnějším.

Ivona Klusáková
za 1. RK Nedvědice

MĚSTA A OBCE V REGIONU PODPORUJÍ CESTOVNÍ RUCH ZÁŽITKOVÁ KARTA KORUNY VYSOČINY

Snahou měst a obcí je podpora cestovního ruchu, zejména v této zatěžkávací době. Připravujeme společný projekt na podporu podnikatelů v cestovním ruchu. Do projektu se mohou zdarma zapojit podnikatelé v cestovním ruchu, kteří podnikají na území Bystřicka, Nedvědice, Novoměstská a Žďárska (území destinace společnosti Koruna Vysočiny).

Cílem nového projektu je přilákat turisty k nám do destinace, prodloužit jejich dobu pobytu (navýšit počet přenocování) a vytvořit jim zajímavý program napříč celým územím. Pokud chceme podpořit ekonomiku ve službách, je důležité, aby poklesl počet jednodenních návštěvníků a navýšil se počet přenocování.

Do projektu je možné zapojit se jako místo, které nabízí placené služby, nebo jako ubytovatel. Účast v projektu je zdarma, vše je financováno z rozpočtu Koruny Vysočiny, jejímiž zakladatelskými členy jsou města Bystřice nad Pernštejnem, Nové Město na Moravě a městy Nedvědice.

Pokud Vás zajímá více informací, podívejte se na naše webové stránky www.korunavysociny.cz, volejte 776 308 072 nebo nám napište na e-mail: kancelar@korunavysociny.cz

Oľga Königová
manažerka Koruny Vysočiny

ZPRÁVA O PODZIMNÍ SEZÓNĚ ROČNÍKU 2020/2021 MUŽSTVA FOTBALISTŮ SK PERNŠTEJN NEDVĚDICE

Po neodehrané jarní části soutěže z důvodu koronavirové epidemie začínala podzimní půlsezona zdánlivě normálně. Od 14. července jsme se připravovali v domácích podmínkách včetně víkendového minisoustředění. Sestřelili jsme tři přátelské zápasy – s Vrchovinou Novým Městem „B“, Čebínem a Veverskou Bítýškou.

9. srpna 2020 vypukla mistrovská část, kterou jsme zahájili vítězstvím s Velkou Bíteší „B“, a následovalo dalších devět utkání celkově s bilancí 8 vítězství, 1 remíza a 1 prohra, zisk 25 bodů, skóre 36:11.

Bohužel pro nás však bylo 11. října 2020 odehráno poslední kolo, protože se vrátil atak koronaviru, a veškerý sport a samozřejmě i další činnosti byly v republice utlumeny. Do konce podzimní části zbývaly tři zápasy, které se mají přesunout na jaro – předehrát v měsíci březnu 2021 tak, aby mohla soutěž pokračovat a proběhnout do konce měsíce června 2021. Uvidíme!

Myslím, že přerušení soutěže nebylo pro nás příznivé, protože jsme cítili dobrou formu a mohli jsme dohrát v nastoupeném rytmu a nasazení.

Kádr týmu, který podzim odehrál: brankáři Dan Havlík a Libor Dinga, hráči do pole – Radek Krejčí, Laďa Trdý, Lukáš Jirásek, Jakub Veselský, Tomáš Christian, David Houdek, David Bracek, Vojta Haviger, Michal Vašíček, Michal Havlíček ©, David Mareš, Petr Sytař, Martin Vašíček, Jan Sytař, Jakub Doušek, Zdeněk Prudký, Pavel Pokorný, Roman Šikula.

Všichni hráči si - i přes drobné výpadky - zaslouží uznání za poctivou přípravu a přístup k utkáním. Jarní přípravu by měl po zranění zahájit také Vojta Štefka, takže věřím, že kompletní tým opět bude pracovat naplno a bude se nám dařit.

Děkujeme všem členům mužstva – tzn. i technickému vedení, výboru a dobrovolníkům za práci. Podařilo se nám zprovoznit kabinu „A“ mužstva v poschodí kabin, zbývá dokončit hygienické zázemí a „drobnosti“, což by se mohlo realizovat v zimní přestávce. Velký dík patří sponzorům fotbalu, Úřadu městyse Nedvědice a samozřejmě všem příznivcům.

Miloš Císař
za tým dospělých SKP Nedvědice

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Vážení rodiče a milí spoluobčané, nový školní rok na nedvědicke škole začal dětem tentokrát o týden později z důvodu rekonstrukce sociálních zařízení v budově C. Hned po zahájení školního roku jsme se naplno věnovali aktivitám a vzdělávacím akcím, které jsme nemohli uskutečnit kvůli první vlně koronavirové pandemie. O některých z nich se můžete dočíst právě v tomto Zpravodaji.

Zároveň jsme se začali připravovat na uzákoněnou distanční výuku pro případ, že by znovu došlo k uzavření škol. Přešli jsme na informační systém Edookit (komunikace s rodiči a žákovská knížka) a učitelé byli proškoleni ve vzdělávání v Microsoft Teams.

Díky tomu snad mohu říci, že nás opětovné uzavření škol opravdu nezaskočilo. Ihned jsme přešli na online vzdělávání s nastavenými pravidly. Zpětná vazba od všech ro-

dičů i samotných žáků 2. stupně nás velmi potěšila a jen nás utvrdila v tom, že postupujeme správně. Nejtěžší bylo samozřejmě vzdělávání těch nejmenších. Bylo to o trpělivosti jak paní učitelek, tak rodičů.

Současné rozvolňování a postupný návrat dětí do školy všichni vítáme. Chtěla bych všem rodičům poděkovat za trpělivost a vstřícnou komunikaci se školou a učitelům i žákům za zvládnutí online výuky. Zároveň všem přeji hodně zdraví, pohody a optimismu do dalšího roku.

Eva Šimečková
ředitelka školy

namaloval: Jaromír Nedoma, 2. ročník
napsala: Eliška Ondráčková, 2. ročník

PROJEKT EXTRA TŘÍDA

Vše začalo na konci školního roku – v červnu 2019. Při setkání žákovských parlamentů v Tišnově byla vyhlášena soutěž „Extra třída“ za podpory MAP rozvoje vzdělávání Tišnov. Cílem projektu bylo vymyslet zlepšení školy nebo místa, kde žijí, vyzkoušet si práci na projektu a získat 20 000 Kč.

Přihlásila se i naše škola – konkrétně žáci tehdejší deváté třídy – Martin Rössler, Adéla Bednářová, Natálie Štarhová a Vojtěch Jedlička. Vymysleli, jak by se dal předělat jeden nevzhledný kabinet na místo, kde by mohli o přestávkách společně trávit volný čas. Nazvali ho „Zašívárna“. Patronkou soutěžního týmu jsem se stala já. Na začátku minulého školního roku jsme obdrželi podrobné informace a propagační materiály k soutěži. Oficiálně jsme se zaregistrovali a práce na projektu mohla začít. Jako garant projektu jsem společně s devátáky vypsal žádost o dotaci a žáci udělali videospot, kde svůj záměr představili. V prosinci nám bylo oznámeno, že náš projekt bude podpořen ve fázi realizace částkou 20 000 Kč. Termín pro realizaci byl stanoven na jaro 2020, kdy se mělo ve velkém sále tišnovské knihovny konat setkání zástupců žákovských parlamentů ze základních škol v ORP Tišnov. Zde by žáci prezentovali svůj projekt a jeho realizaci.

Vypracovali jsme jednoduchý rozpočet (co a za kolik), který jsme museli k projektu doložit. Žáci oslovili pana starostu, který jim přislíbil finanční pomoc. Obec zajistila výmalbu, osvětlení a podlahu. Paní ředitelka také pomohla a škola zakoupila koberec, poskytla finance na topení a hygienické zázemí. Žáci si sami vybrali nábytek a společně s panem školníkem vše sestavili. Každou fázi zdokumentovali. Na konci srpna 2020 bylo vše zdárně dokončeno a poděkování patří všem, kteří se na této zdařilé akci podíleli.

V době koronavirové krize a uzavření škol se projekt pozastavil. Žáci nemohli prezentovat svůj projekt, ale natočili video, jak se jim vše podařilo. Zatím není přesný termín pro představení projektu stanoven, ale všichni čtyři středoškoláci slíbili, že „Zašívárnu“ v Tišnově odprezentují.

Akteři si ji sice moc neužili, ale ve škole po nich něco hmata-telného zůstává. Posuďte sami, jak se jim to povedlo.

Leona Vejrostová

Foto: Natálie Štarhová

ZÁŘÍ VE ZNAMENÍ SKUTEČNĚ ZDRAVÉ ŠKOLY

Vítězný plakát žáků 4. ročníku
Foto: Petr Punčochář

Zdravá škola v akci
Foto: Ladislava Kobzová

Využili jsme zářijového „normálního“ režimu školy a uskutečnili jsme dva projekty v rámci programu Skutečně zdravá škola.

Do pracovních činností – vaření, dorazila do naší školy paní Andrea Hrušková, koordinátorka projektu Skutečně zdravá škola. Nejprve dětem vysvětlila, co je zdravý talíř a jak ho správně poskládat, abychom dostali do těla správné živiny. Děti se velice aktivně zapojily a jejich příklady zdravého talíře byly plné nápadů. Po teorii samozřejmě následovala praxe. Žáci měli připravit čtyři zdravé svačinky: jablečný crumble s ovesnou drobenkou, domácí granolu, jáhlové kuličky a zeleninové špízy. Je pravda, že při vyslovení názvů jednotlivých svačinek se některým protáhl obličej. Ovšem již

při samotné přípravě pokrmů neudolali a jejich „boule“ ve tvářích napovídaly jasně. Že dětem pokrmy chutnaly, se můžete přesvědčit na fotografii. Ale nejenom to. Děti dostaly směr, kterým se dají připravit chutné zdravé svačiny za pár minut, zvládnou je samy a ještě budou pro jejich vývoj prospěšné. Proč se tímto směrem nevydat třeba jednou týdně?

Ve středu 23. září proběhly u nás ve škole farmářské trhy. Plány jsme měli veliké, realita však již byla – kvůli zprísňeným hygienickým opatřením – skromná.

Žáci z prvního stupně a žáci sedmého ročníku vytvořili k této akci krásné informační plakáty. Žáci z jednotlivých tříd pak vystavené plakáty hodnotili. Vítězem zvolili plakát čtvrtého

ročníku. Gratulujeme! A co mohly děti na trzích ochutnat? Zdravé pomazánky našich kuchařek, jednohubky od pátáků, müsli do jogurtu, které v hodině vaření připravili žáci sedmého ročníku, dále zelený salát, banánové muffiny a jablečný crumble s ovesnou drobenkou podávaný s bílým jogurtem od paní Hruškové. A co nezbylo pro druhý stupeň? Výborné perníčky od paní Krejčové z Pikárce. Čtyři bedny prostě nestačily.

Věříme, že příští farmářské trhy už budou bez omezení – v duchu setkání dětí, rodičů a školy tak, jak jsme to původně zamýšleli.

Ladislava Kobzová

PÁTÁCI A PROJEKT SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA

Pod záštitou tohoto projektu jsme se 17. 9. 2020 vydali s pátou třídou na kozí farmu pana Sedláka do malebné dědiny Šošůvka. Návštěva farmy byla milým zpestřením výuky. Seznámili jsme se zde nejenom s výrobou kozího sýra, žáci mohli dokonce ochutnat domácí cheesecake a toasty. Nadále jsme se zúčastnili školního farmářského trhu, který jsme obohatili výrobou jednohubek s domácími pomazánkami. Velký dík patří nejenom pátákům za ochotu a nadšení pro věc, ale hlavně rodičům za obrovskou podporu a pomoc při přípravě.

Iva Sýsová
třídní učitelka

ADAPTÁK

Skvělá zpráva! Žáci šestého ročníku zdárně absolvovali adaptační pobytový kurz na Borovince u Bystřice nad Pernštejnem. Ve čtvrtek 10. a v pátek 11. září se nikdo ze zúčastněných opravdu nenudil. V Bystřici jsme stihli hřiště, park miniatur i muzeum a pak – po dobrém obědě – už nás čekal opravdu pestrý program v režii centra Outdoor Domanín. Ledy byly prolomeny u seznamovacích a týmových her, následovala lukostřelba, foukačky a pro ty nejodvážnější lanový park! Pak řízek, sladké sny, snídaně formou švédského stolu a zase nabitý program. Tentokrát airsoft, bungee running, paddleboardy a aquazorbing! A na závěr nenáročná pěší túra na nádraží v Rozsochách se zastávkou u Domanínského rybníka.

Byly to dva náročné, ale velmi příjemné dny. Jsem velmi ráda, že jsme do toho v této podivné době šli. Rodičům patří poděkování za důvěru, kterou nám dali, paní asistentce za velkou pomoc a dětem? Za odvahu, výdrž, vzorné chování i úsměvy. Myslím, že nám to společně bude dobře fungovat. Minimálně jsme vykročili tak, jak nejlépe jsme mohli.

Gabriela Sedlářová
třídní učitelka

PAN LANČA OPĚT SE ŠESTOU TŘÍDOU

Rok s rokem se sešel a pan Lanča, lesní pedagog a revírník, opět přijel za námi do Nedvědice s cílem strávit dopoledne s šestým ročníkem přímo v lese.

Po první vyučovací hodině jsme opustili školní třídu a vstříc krásnému pátečnímu počasí jsme se vydali směrem k hotelu Myslivna. Pan Lanča nezahálel a již při samotné cestě děti upozornil na listnaté a jehličnaté stromy, u kterých vysvětlil základní determinační znaky, a zeptal se, proč je zrovna lípa naším národním stromem. Neopomněl ani funkci samotného lesa a vysvětlil současné problémy našich lesů. V polovině cesty jsme si zahráli hru na rysa a jeho kořist. Tato didaktická hra přiměla děti vnímat sluch jako důležitý smysl a uvědomit si, že mrštnost zvířat rozhoduje o jejich životě, či smrti. Názorná ukázka zvřecích srstí, rohů a parohů byla také na místě. Čím ovšem pan Lanča překvapil? Z auta vyndal poštolku, zástupce denního dravce, a puštíka, zástupce dravce nočního. Věřte, že i ti, kteří již moc nevnímali, vstali a „chumel“ okolo pana lesníka byl tak velký, že nám pana Lanču utlačoval. Děti byly nadšené.

Velice děkuji panu Lančovi za jeho čas, který nám věnoval. Děkuji za jeho výborný přístup k dětem a humor, který je onou třetíčkou na dortu. Ve spolupráci s Lesy České republiky budeme určitě pokračovat a již nyní se těšíme na další setkání.

Ladislava Kobzová

Foto: Ladislava Kobzová

ADRENALIN DAY – REZORT BŘEZOVÁ

Pozdě, ale přece. I tak by se dalo nazvat natěšení sedmého ročníku na adrenalinový den v Rezortu Březová. Původně jsme měli odjet na konci června, „covidová“ situace nám ovšem odjezd nedovolila. S napětím jsme očekávali desáté září a věřili, že tentokrát si den užijeme.

Autobus ke škole přijel včas a my jsme se ráno v půl osmé vydali směr Březová. Dětem nevadila ani delší cesta z důvodu dopravních uzavírek a po deváté hodině jsme už kráčeli vstříc dobrodružství. Rázný, ale naprosto dokonalý instruktor si hned ze začátku „zmapoval“ děti a měl dokonalý přehled o tom, kdo třídu „šéfuje“. Nejdříve nás zavedl na airsoft. Třída byla rozdělena na poloviny a hra mohla začít. Děti se naprosto oddaly hře a věřte, že bílé boty a ponožky, ve kterých děti přijely, neměl na konci nikdo. Poté následovala další várka adrenalinu. Horolezecká stěna a lanové centrum nenechalo žádného chladným. A největší odvaha? Free fall. Skočit ze 13 metrů vysokého patra věže chce už pořádnou dávku odhodlání, avšak bezpečný jištěný volný pád je zážitkem na hodně dlouho. Na konci nás instruktor zavedl do interaktivní strašidelné věže plné bubáků a d'asů, přes které jsme museli projít, abychom se dostali do bohaté královské klenotnice. Poslední aktivitou měla být projížďka na koních, která se ale neuskutečnila. Nebyla zapsána v systému. Náhrada? Obří vypouklá trampolína.

Viděla jsem radost, smích, pohodu a především výborný kolektiv náctiletých, který si dokázal pomoci a vzájemně se podpořit. Tento den splnil, co měl. Více takovýchto dnů.

Děkuji za krásný radostný den a paní asistentce Glosrové za organizační výpomoc během dne.

Ladislava Kobzová
třídní učitelka

Foto: Lucie Glosrová

BÁSNIČKY ŽÁKŮ ZŠ

BÁSNĚ VYTVOŘENÉ ŽÁKY 5. ROČNÍKU

Koronavir

Vlastimil Havránek

Co nás trápí moc?
Covidová nemoc!!
Od jara tu velice
straší celé vesnice!
Desinfekce, rouška platí,
jinak dostaneme pokutu, milí zlatí!
Peníze jsou to veliký
nebudeme mít na rohlíky!
Proto buďme rozumní,
ať ten vir už odezní!!!

Covid

Vojtěch Šejnoha

Jaro, podzim s Covidem,
do školy zas nepůjdem.
Nemůžeme zpívat, cvičit,
roušku musí každý nosit.

Se třídou si voláme,
do kamer se díváme.
Máme zákaz fotbal hrát,
nemůžem se s kluky prát.

Covidový podzim

Adriana Kincová

Listí padá, covid je tu,
maminka na nervy a já na internetu.

Ráno se vstává jako do školy,
počítač pouštím a hned jdu na úkoly.

Spolužáci na mě tváří se trochu rozmazaně,
Prymula v rádiu hlásí:
Zavřít vše – neprodleně.

Zdravím se s účou na netu
a první příklad hned popletu.
Hlavně že doma nemusí být rouška,
to už bych měla odstátá ouška.

Každý den jsem ve spojení,
radši bych šla do školy,
už aby bylo po uzavření
a sešli jsme se před tabulí.

V listopadu doufáme,
že potkáme se zase,
a ty covide, už nevracej se v čase.

Básnička

Kateřina Uhlířová

Nad básničkou přemýšlím,
krátké verše vymýšlím.
Když to všechno spojím,
básničky se bojím.
Když chce někdo vymýšlet,
musí trochu přemýšlet.
Pak už vznikne básnička
a povedla se celičká.

Natálie Priesnitzová

Ráno nožky vstávají
po špičkách a potají.
Napapat se a zas ležet,
teple se obléct a svižně běžet.
Za chvíli je obídek,
nožičky se těší.
Už zase ta večere
a další den těžší.

Psojed

Aneta Kocourková

Byl jeden pes,
měl jméno Saso.
Bydlel v městě Děs,
měl rád psí maso.
Jenže v městě Děs
nevěděli, že je tam pes,
či žere psí maso.

Podzim

Josef Dufek

Vítr fouká ze strniště,
brzy spadne listí.
Děti dělají ohniště,
pečené brambory to jistí.
Vlaštovky se houfují,
na dráty sedají.
Na obloze mezi mraky,
děti pouští svoje draky.
Já to vidím tak,
podzim je tu fakt.

Vánoce

Mariana Kalmanová

Vánoce, je den Štědrý,
plný přání a potěšení.
Večeříme všichni spolu,
pěkně u jednoho stolu.
Pak si jdeme pro dárečky,
dostali jsme všichni dečky.
Vánoce jsou prostě super,
a zas za rok těšit se budem.

BÁSNĚ NA VYJMENOVANÁ SLOVA PO „L“ VYTVOŘENÉ ŽÁKY 4. ROČNÍKU

Karolína Vašíková

Slyšela jsem myšku,
jak jí kručí v bříšku.

Monika Kubánková

Slyším, slyším větríček,
ulítl mi plyšáček.
Hodiny rychle plynou,
blýská se nad krajinou.

Tereza Řepová

Když jsem přijel z Mělníku,
vypil jsem čaj z pelyňku.
Hořký byl však strašně moc,
vzlykal jsem pak celou noc.

Eliška Balášová

Nedaleko Volyně,
klape si tam mlýn.
Polyká si vodu rád,
s vodníkem je kamarád.
Když se blýská,
vodník vzlyká
a plete si košík z lýka.

Nedaleko

Jolana Zemanová

Nedaleko lysického zámku
slyšeli jsme vzlykat Hanku.

Nedaleko Volyně
sází mlynář tři dýně.

Nedaleko Lysolaj,
lyžaři se usmívají.

Nedaleko Lysé hory
chodíváme na brambory.

Nedaleko Nedvědice
pije se čaj ze skořice.
Pelyněk jim nechutná,
protože se hořký zdá.

DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ

Foto: Markéta Pučálková

Žáci čtvrtého ročníku navštívili v září dopravní hřiště v Novém Městě na Moravě. Po zvládnutí teoretického výcviku si vyzkoušeli jízdu na kole, při které museli dodržovat pravidla silničního provozu. V druhém pololetí budou děti absolvovat test z dopravní výchovy. Po úspěšném zvládnutí testu obdrží „řidičský průkaz na kolo“.

Eva Nedomová
třídní učitelka

AKCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

16. září se na zahradě naší mateřské školy uskutečnila akce s názvem „Podzimní zahrada“. Pro děti byly nachystané různé

Výrobky dětí, foto: Jolana Hadravová

soutěže a hry spojené s podzimem – sbírání brambor, hod šiškou, tvoření z přírodnin a další. Děti si zasoutěžily a užily si spoustu legrace. Na závěr jsme si s dětmi zatancovaly a přivítaly jsme nadcházející podzim.

Ve středu 23. září se na zahradě sešly děti z MŠ s paní Havířovou. Ta si pro ně přichystala sušené květiny, makovice, jeřabiny, rostlé květiny a skleněné vázičky. Děti tvořily pěkné zahrádky z přírodnin a aranžovaly květiny do připravených váziček.

Také 6. října se tvořilo s paní Havířovou. Vznikly halloweenské masky a dekorální krmítko plné dobrot pro ptáčky. Všechny děti byly nadšené ze svých výrobků, které si odnášely domů.

Kolektiv MŠ

Aranžování květin

Foto: Michaela Havířová

Dobroty pro ptáčky

Foto: Jolana Hadravová

Podzimní tvoření

Foto: Michaela Havířová

„ZPRAVODAJ“ - vydává: Městys Nedvědice, www.nedvedice.cz

Evidován pod číslem MK ČR E 17302

Redakcí je pověřena Komise pro komunikaci.

Redakce si vyhrazuje právo výběru a úpravy příspěvků, nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Vychází čtyřikrát ročně nákladem 800 ks.

Tisk: ECHTMANN, s. r. o., Sokolova 696/32, Horní Heršpice, 619 00 Brno

Adresa redakce: Úřad městysu Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42, tel.: 566 566 132, 602 754 739

e-mail: zpravodaj@nedvedice.cz

Uzávěrka příspěvků do čísla 1/2021 je 25. 2. 2021.

JEDINEČNÁ NABÍDKA MITSUBISHI OUTLANDER ZA **574 000 Kč**

Využijte neopakovatelnou akci na SUV Mitsubishi Outlander u prodejce **AUTO ... s.r.o.**
Výprodej výstavních modelů (0 km) - posledních pár vozidel v nabídce.

Ilustrativní fotografie

Kombinovaná spotřeba 7,4 l / 100 km. Údaje dle směrnic a nařízení EU nebo předpisů EHK.

Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1731 nebo § 1732 občanského zákoníku, ani se nejedná o veřejný příslib dle § 1733 občanského zákoníku.

AUTO... s.r.o.

Nádražní 2118/67, 591 01 Žďár nad Sázavou

605 298 195 | servit@auto-auto.cz

www.auto-auto.cz

auto